

Medzi najvýznamnejšie objavy ľudstva akiste patrí aj objav bronzu – zliatiny cínu a medi. Na rozdiel od medi, z ktorej sa vyrábali najmä predmety kultového a ozdobného charakteru, bronz v pomerne krátkom čase prenikol do všetkých odvetví vtedajšieho života a spôsobil rozkvet spoločnosti doby bronzovej, ktorá sa už výrazne diferencovala na spoločenské triedy. Najlepším príkladom na priblíženie života doby bronzovej na území Slovenska je opevnená osada tzv. otomanskej kultúry na Myšej hôrke pri Spišskom Štvrtku. Archeológovia tu objavili doslovne mesto, opevnené kamennými hradbami, v ktorom mali svoje štvrte remeselníci a aristokracia a za hradbami sa rozkladali osady poľnohospodárov.

Na území Pezinka, ani v jeho bezprostrednom okolí, sa takéto opevnené mesto – hradisko, zatiaľ nepodarilo objaviť. Napriek tomu však môžeme konštatovať, že ani v tejto dejinnej epoche nebolo územie nášho mesta ľudoprázdne. Práve naopak. V súčasnosti už máme k dispozícii dosť faktov na vyslovenie záveru, že sa tu nachádzali minimálne dve osady a jedno pohrebisko.

Jedna osada doby bronzovej sa nachádzala na terase nad potokom Mahulanka, na miestach, kde pred ňou existovala osada bádenskej kultúry, o ktorej sme písali v jednom z predchádzajúcich príspevkov. Druhá osada doby bronzovej

bola zistená archeologickým výskumom v roku 2004 v priestore dnešného Slovenského Grobu. Z tohto výskumu pochádza okrem artefaktov keramiky aj malá zbierka bronzových predmetov.

Archeológom ani miestnym nad-

pochovaného dotýkali hlavy druhého, ďalšie spomínali pochovaných Tatárov či Turkov. Až archeologický výskum, uskutočnený v priestore Hliniska v roku 2001 dokázal tieto informácie očistiť od nánosu senzáciechtivosti. Vzápätí zostalo z

Slovensku žiaľ takmer bežný jav. Avšak nebola to úplne pravda, nasledujúce mesiace priniesli niekoľko prekvapivých zistení. V jednom švédskom múzeu evidujú v zbierkových predmetoch dve nádoby z doby bronzovej. Ako miesto nálezu sa uvádza Bozín. Tieto predmety boli neskôr zverejnené aj v odbornom časopise a do Švédska sa dostali pravdepodobne niekedy na prelome 20. – 30. rokov 20. storočia. S pomerne veľkou mierou pravdepodobnosti pochádzali nádoby zo spomínaného pohrebiska. V zbierkach Národného múzea v Bratislave sa mal tiež nachádzať jeden bronzový predmet z Pezinka – tzv. torques (nákrčník), ktorý často tvoril súčasť hrobovej výbavy tejto doby. Predpokladalo sa, že nákrčník tiež nenávratne zmizol počas bombardovania Bratislavy v roku 1944, keď boli zničené cenné zbierky Slovenského národného múzea. Opäť sa však stal taký malý zázrak. Predmet bol náhodou objavený v zbierkach úplne inej inštitúcie a prostredníctvom Archeologického múzea v Bratislave sa dostal späť do Pezinka. Spoločne s bronzovou sekerkou, ktorá sa našla kdesi na Kejde a dnes je v súkromnej zbierke, sú všetky tieto predmety skromným dokladom osídlenia doby bronzovej na našom území. Dúfajme však, že história a predovšetkým archeológia opäť ešte nepovedali posledné slovo.

Peter Wittgrüber
Mestské múzeum v Pezinku

Nájdene a stratené pohrebisko

Nákrčník z doby bronzovej

šencom histórie však dlho nedala spávať iná lokalita. Viaceré legendy a "zaručené informácie" hovorili, že v priestore dnešnej panelárne pri Pezinských tehelniciach mali byť v minulosti objavené hroby skrčencov. Iné informácie zasa spomínali 6 hrobov uložených v rade za sebou tak, že sa nohy jedného

povier len niekoľko strohých faktov, ktoré hovorili o tom, že počas výstavby panelárne sa pri zemných prácach našlo množstvo kostrových hrobov, ktoré však boli takmer okamžite likvidované zemnými mechanizmami. Dalo by sa povedať, bodka – pohrebisko bolo zničené, nič sa z neho nezachovalo. To je na

Európa v Grinave

Základná škola s materskou školou Orešie bola 26. apríla už po druhýkrát dejiskom celomestského podujatia Európa, vitaj! Konať sa pri príležitosti 1. výročia vstupu Slovenskej republiky do Európskej únie. Zúčastnili sa na ňom žiaci piatich základných škôl v Pezinku s cieľom pripomenúť si

význam nášho členstva v EÚ, poslanie a ciele tohto zoskupenia a predstaviť jeho jednotlivé členské štáty.

Program mal tri časti: vedomostnú súťaž *Európske hviezdy*, výtvarnú súťaž *Európa na palete* a prezentáciu jednotlivých štátov EÚ s názvom *Európa na javisku*.

Organizátori ďakujú patrónom a sponzorom podujatia – kancelárii

prezidenta SR Ivana Gašparoviča a Mestu Pezinku za finančnú, materiálnu a morálnu podporu pri realizácii tohto projektu.

Ocenenie patrí najmä riaditeľovi ZŠ s materskou školou Orešie Ľubomírovi Macháčkovi, koordinátorke projektu učiteľke Jane Virgovičovej a celému kolektívu školy za úspešné zvládnutie ce-

lého podujatia, ktoré bolo sympatickou prezentáciou otvorenosti nášho mesta, vedomostného potenciálu jeho mladej generácie, organizačných schopností, všetkých, ktorí sa podieľali na príprave akcie a v neposlednom rade, aj keď malým, ale presvedčivým dôkazom toho, že Slovensko je plnohodnotným členom EÚ. (EL)

Vychádzka po pamätihodnostiach

Dňa 7. apríla 2005 pripravilo Mestské múzeum v pezinskom farskom kostole prezentáciu archeologických výskumov, ktoré v tejto sakrálnej stavbe prebiehajú od októbra 2004. Zaujímavosťou mali možnosť vidieť čo všetko sa nachádza pod podlahou dnešného kostola vrátane krypt z prelomu 18. – 19. storočia v jeho podzemí. Samotný archeologický výskum priniesol niektoré zaujímavé zistenia. Návršie, na ktorom kostol pôvodne stál osídlil už v období eneolitu ľud tzv. bádenskej kultúry, ktorý máme zistený aj z ďalších lokalít na území Pezinka. Ďalšie fázy osídlenia tohto miesta boli v 10. - 11. storočí a 13. storočí. Výskumom sme zistili viaceré stavebné fázy kostola, avšak pôvodný predpoklad historikov o existencii staršej románskej sakrálnej stavby na tomto mieste sa nepotvrdil. Návštevníci sa počas takmer dvojhodinového odborného výkladu vedúceho výskumu Mgr. Tomáša Krampla oboznámili s jednotlivými archeologickými sondami a množstvom nálezov z nich, ktoré budú uložené v priestoroch mestského múzea.

Deň na to, 8. apríla, výskum farského kostola zhodnotila odborná komisia pracovníkov Archeologického múzea v Bratislave, Archeologického ústavu SAV v Nitre a Krajského pamiatkového úradu v Bratislave. Komisia skonštatovala, že výskum bol vedený na vysokej odbornej úrovni a priniesol množstvo nových informácií k dejinám Pezinka. Členovia komisie taktiež vysoko ocenili pozitívny a ústretový prístup Mesta Pezinka a Farského úradu v Pezinku k výskumu.

Mgr. Petra Pospechová

